

Inbreng stichting DINL – RTGS Wet ongewenste zeggenschap telecommunicatie

Stichting DINL begrijpt de zorg van politiek en overheid dat essentiële telecomdiensten in handen kunnen komen van kwaadwillende actoren. Omdat het de taak van de overheid is om publieke belangen te borgen zou de overheid een instrument moeten hebben om dat risico te verkleinen. Toch is de Wet Ongewenste zeggenschap telecommunicatie in de ogen van DINL niet de juiste oplossing.

Nieuwe wetgeving moet worden getoetst aan de eisen van effectiviteit, duidelijkheid en uitvoerbaarheid. Het voorliggende wetsvoorstel voldoet aan geen van deze eisen. Het is zeer twijfelachtig of met dit voorstel de risico's voor openbare orde en veiligheid echt worden verkleind. Daarbij is de negatieve impact op het bedrijfsleven enorm en is er grote onduidelijkheid over de criteria die de minister hanteert. Tot slot is er de vraag of deze wet wel uitvoerbaar is.

Effectiviteit

Het voorliggende wetsvoorstel draagt in de ogen van DINL niet bij aan het verminderen van concrete risico's voor de openbare orde en veiligheid. De minister wil voorkomen dat kwaadwillende partijen via het verwerven van eigendom de beschikbaarheid, veiligheid of integriteit van telecomvoorzieningen kunnen ondermijnen. Het is echter zeer de vraag of zulke criminele of geopolitieke intenties in redelijkheid en met objectiviteit vooraf kunnen worden vastgesteld. Concreet bewijs zal er zelden zijn. Ook worden de genoemde risico's met dit wetsvoorstel niet direct voorkomen. Bovendien bestaat er reeds wetgeving, de Telecomwet en de WBNI, die zich richt op het in kaart brengen en tegengaan van de risico's voor veiligheid en beschikbaarheid. Zoals concrete maatregelen om erop toe te zien wie daadwerkelijk aan de knoppen kunnen zitten.

Daarbij kan het wetsvoorstel zelfs een averechts effect hebben op de veiligheid en continuïteit van netwerken. Stel, een bedrijf heeft dringend externe expertise of capaciteit nodig, iets wat in deze markt regelmatig voorkomt. Dan moet er eerst een langdurig traject worden doorlopen - met het nodige papierwerk, kosten, en een onzekere uitkomst. Daarmee staat dit wetsvoorstel haaks op het doel om de kwaliteit en continuïteit van netwerken te waarborgen.

Impact

Het tweede bezwaar is de forse impact van deze wet, die niet in verhouding staat tot de concrete bijdrage aan vermindering van de eerdergenoemde risico's. Het zou logisch zijn als het wetsvoorstel zich zou richten op kritieke diensten - zoals gedefinieerd in de Telecomwet en de WBNI. In dit wetsvoorstel wordt echter een nieuwe, brede definitie van telecomaanbieders geïntroduceerd. Ook datacenters, hosting-providers, vertrouwensdiensten en "middels AmvB aangewezen netwerkdiensten" vallen nu onder deze wet. Door deze zeer brede definitie gaat het om duizenden aanbieders van digitale infrastructuur. Het is onduidelijk waarom voor deze enorme omvang is gekozen. Het lijkt dat de minister hiermee inzet op een "better safe than sorry" strategie, maar dit creëert veel onzekerheid bij alle bedrijven in de telecomsector.

Beoordelingscriteria

Ten derde zijn de beoordelingscriteria die de minister moet gaan hanteren volstrekt onduidelijk. Concrete richtlijnen en voorbeelden ontbreken. Dit leidt tot grote rechtsonzekerheid voor bedrijven. Hoe moeten ze zich voorbereiden? Wat is op voorhand onacceptabel, en wat niet? Hoe zal de minister besluiten, als er slechts vermoedens of

geruchten zijn? De zaak-Kaspersky laat zien hoe dat verloopt: de reputatie van het bedrijf is aan scherven en harde feiten zijn nooit boven tafel gekomen. Een wet behoort de basis te leggen voor een objectieve beoordeling, en niet om via lagere regelgeving een zeer ruime bevoegdheid te bieden voor oordelen zonder heldere criteria. In die zin kan DINL zich ook vinden in het negatieve oordeel van de Raad van State.

Ter illustratie: In het eerdere wetsvoorstel wordt als directe aanleiding de poging tot overname van KPN door América Móvil genoemd. Onduidelijk is hoe indertijd de nationale veiligheid en openbare orde in gevaar werden gebracht. Had de minister, met deze wet in de hand, de overname verboden? En op basis van welke criteria? Het draait DINL niet specifiek om deze case, maar om het gebrek aan feitelijke onderbouwing en concrete voorbeelden. Deze onduidelijkheid is geen goed uitgangspunt voor een wet met zulke verstrekkende gevolgen voor het digitale bedrijfsleven.

Dit voorbeeld, de vage criteria en de zeer ruime reikwijdte, roepen dan ook de vraag op of dit wetsvoorstel werkelijk draait om de veiligheid van netwerken, en niet om ongewenst eigendom van telecombedrijven in algemene zin.

Uitvoerbaarheid

Daarnaast zijn er vraagtekens te plaatsen bij de uitvoerbaarheid van het wetsvoorstel. Door de breedte van definities moeten er grote aantallen transacties en beheerscontracten worden beoordeeld. De voorbereiding en informatieplicht ligt bij de bedrijven en de minister kan twee tot acht maanden de tijd nemen voor besluiten. De bedrijven weten al die tijd niet waar ze aan toe zijn. Hoe gaat de minister alles zorgvuldig verwerken en beoordelen? Welke criteria gaat zij hanteren? Is er ondersteuning van de inlichtingendiensten? Wat zijn de beroepsmogelijkheden? En wie ziet erop toe dat de minister een juiste afweging maakt?

Impact MKB

Tot slot merkt DINL op dat dit wetsvoorstel een negatieve impact heeft op financiële mogelijkheden van het brede MKB in deze sector. Het maakt onze internationaal opererende aanbieders van digitale infrastructuur een stuk minder aantrekkelijk voor investeerders, die in deze snelle markten niet zitten te wachten op langdurige onzekerheid. En risico lopen op schade aan hun reputatie, mocht een overname op onduidelijke gronden worden geblokkeerd. Daarmee schaadt de wet het investeringsklimaat en daarmee de expansiemogelijkheden van de vele hosters, datacenters, netwerkbedrijven die onze sector rijk is. Dat draagt niet bij aan de ambitie van het kabinet om digitale koploper te worden.

Stichting DINL adviseert de minister om deze wet grondig te herzien langs de geschetste lijnen, en daarbij ook de adviezen van de Raad van State ter harte te nemen. DINL biedt aan om mee te denken over effectieve oplossingen.

Michiel Steltman
Directeur Stichting DINL

Over Stichting DINL

Stichting Digitale Infrastructuur Nederland (DINL) is een samenwerking van en spreekbuis voor de belangrijkste spelers en organisaties van de Nederlandse digitale infrastructuur. DINL zet zich in voor groei en ontwikkeling van Nederlands digitale mainport. Deze sector staat aan de basis van de Nederlandse digitale economie en heeft een sleutelrol in het wereldwijde internet. Deelnemers van DINL zijn de Vereniging AMS-IX (Amsterdam Internet Exchange), Stichting DDA (Dutch Data Center Association), Stichting DHPA (Dutch Hosting Provider Association), Vereniging ISPCoconnect, Stichting NLNet, Vereniging Nederland-ICT, Coöperatieve vereniging SURF en de VVR (Vereniging van Domeinregistrars).